

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 (2) ว่าด้วยการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและจัดบริการสาธารณสุข ซึ่งการศึกษา นับเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดชีวิต (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2541 หน้า 31) ซึ่งในการพัฒนามนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจจะดีเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้นจะต้องมีการวางแผนปูพื้นฐานและเห็นคุณค่าความสำคัญของการกีฬาและการออกกำลังกาย (มงคล แว่นไทย สง และคณะ, 2546 หน้า 5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มีความหมายและความสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนโดยตรง เพราะกลุ่มวิชานี้มุ่งพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของ ผู้เรียนเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงและการสร้างเสริมสุขภาพและการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนา ความมั่นใจในตนเองและความสามารถของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดตระหนักและรับผิดชอบต่อ สุขภาพและสมรรถภาพทางกายของตนเอง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นใจในชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีและความปลอดภัยของผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นไทย (จีระพงษ์ ราชมณี, 2549 หน้า 2)

การจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพนั้น ครูนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งเพราะครูเป็นผู้มีหน้าที่หลัก ในการอบรมสั่งสอน ให้นักเรียนเป็นคนดี ประพฤติชอบเป็นผู้ที่พร้อมทั้งสติปัญญาและสามารถปรับตัวให้เข้ากับการ เปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างเหมาะสม การที่ครูจะประกอบภารกิจอันสำคัญยิ่งดังกล่าว อย่างสมบูรณ์ได้นั้น ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการ

สอนตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านหน้าที่การงาน ด้านวิชาชีพครู ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และอื่นๆ เพื่อให้เด็กได้เห็นตัวอย่างอันดีงาม การที่จะพัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพ สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ตลอดจนในเรื่องของสติปัญญา สามารถที่จะประกอบกิจการงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูพลศึกษา สุขศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนให้การช่วยเหลือด้านการเล่นกีฬา และนันทนาการ ให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบในการพัฒนาการกีฬาอย่างมีทิศทางเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อวงการกีฬา จึงจะต้องคัดเลือกบุคคลให้ได้คนดีและมีคุณลักษณะเหมาะสมกับงานโดยใช้เกณฑ์ วิธีการ และเครื่องมือที่ดีในการเลือกสรรบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่ง หรือพัฒนาครูพลศึกษาทั้งทางด้าน คุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านวิชาการ (ดวงเดือน พะยอมหอม, 2540 หน้า 8)

ดังนั้น คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ตามทัศนะของครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งจะเป็นทิศทางและกำหนดคุณสมบัติและลักษณะของครูพลศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการและความคาดหวังของครูและนักเรียน อันนำมาซึ่งการพัฒนาและสร้างความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ตามทัศนะของครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ตามทัศนะของ ครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ จากครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์ อันเป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะครูพลศึกษา ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตามที่คาดหวัง
2. เป็นข้อมูลที่สะท้อนถึงครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนเทศบาล ได้ทราบถึงคุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้เป็นที่พอใจ ตามทัศนะของครู และนักเรียนโรงเรียนเทศบาลต่อไป

3. ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาตามการเปรียบเทียบกันระหว่างทัศนะของครูและนักเรียน เพื่อนำไปสู่การให้ความสำคัญในการพัฒนาครูพลศึกษาตามทัศนะของครูหรือนักเรียนก่อนหลัง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ใน 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.2 ด้านบุคลิกภาพ
- 1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.4 ด้านภาวะผู้นำ
- 1.5 ด้านวิชาการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ครู และนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ที่เปิดทำการสอนถึงช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งมีทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำโพใต้ โรงเรียนเทศบาลวัดพรหมจริยวาส โรงเรียนเทศบาลวัดวรรณนถบวรพรต โรงเรียนเทศบาลวัดช่องคีรีศรีสิทธิวราราม โรงเรียนเทศบาลวัดจอมคีรีนาคพรต โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จำนวน 1,070 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 58 คน และนักเรียน จำนวน 1,012 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครู และ นักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 337 คน จากโรงเรียนเทศบาล สังกัดการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 6 โรงเรียน จำแนกเป็น ครู จำนวน 52 คน นักเรียน จำนวน 285 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่ายและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเคซีและมอร์แกน (Kerjcie and Morgan)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

- 3.1.1 สถานภาพ
 - 3.1.1.1 ครู
 - 3.1.1.2 นักเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ตามทัศนะของครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

3.2.1.1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3.2.1.2 ด้านบุคลิกภาพ

3.2.1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2.1.4 ด้านภาวะผู้นำ

3.2.1.5 ด้านวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ หมายถึง ความคิดเห็นที่ครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ที่เป็นอยู่จริง ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านวิชาการ ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนของครูพลศึกษาที่เป็นแบบอย่างเหมาะสมแก่การเป็นครู ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม อุดม ขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ไม่ประพฤติตนเสื่อมเสีย มีความเมตตากรุณา ตรงต่อเวลาและรู้จักการปรับปรุงและประเมินตนเอง

1.2 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ครูพลศึกษาที่มีความสามารถบริหารจัดการจิตใจ อารมณ์ มีความสุภาพอ่อนน้อม และอ่อนโยน ร่าเริงแจ่มใส คล่องแคล่วว่องไว กล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผล สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ แต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ

1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติตนของครูพลศึกษาที่เป็นแบบอย่างเหมาะสมแก่การเป็นครู ได้แก่ ที่มีความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน และนักเรียนรักและเคารพต่อผู้อาวุโสกว่าทุกคน เป็นผู้ที่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ทุกสถานการณ์

1.4 ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การปฏิบัติตนของครูพลศึกษาที่เป็นแบบอย่างเหมาะสมแก่การเป็นครู ได้แก่ มีความสามารถในการชักนำและ ทำกิจกรรมกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้สำเร็จ

1.5 ด้านวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติตนของครูพลศึกษาที่เป็นแบบอย่างเหมาะสมแก่การเป็นครู ได้แก่ มีความรู้มีพื้นฐานทางวิชาพลศึกษาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่ดีมีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นผู้ที่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และรวมถึงเป็นผู้ผลิตตำราและเผยแพร่ เอกสารและ คู่มือทางพลศึกษา

2. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นที่แสดงออกมาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ของครูและนักเรียน โรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์

3. ครู หมายถึง ครูปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 อยู่ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2550

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเทศบาล ระดับช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ 1)โรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำโพใต้ 2)โรงเรียนเทศบาลวัดพรหมจริยาवास 3) โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต 4)โรงเรียนเทศบาลวัดช่องศรีศรีสิทธิวราราม 5)โรงเรียนเทศบาลวัดจอมคีรีนาคพรต 6) โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม

5. ช่วงชั้นที่ 3 หมายถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3

6. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนวิชาพลศึกษาช่วงชั้นที่ 3 อยู่ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2550

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ครู และนักเรียนโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ มีทักษะต่อคุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน